

Na temelju članka 18. stavak 1. točka 5. Statuta Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom („Narodne novine“ 110/14, 67/15, 28/18, 82/18 i 64/20), Upravno vijeće Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, na sjednici održanoj 27. ožujka 2024. godine, donijelo je

ODLUKU

O DONOŠENJU GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O RADU ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM ZA 2023. GODINU

I.

Donosi se Godišnje izvješće o radu Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2023. godinu, KLASA: 030-01/24-01/10, URBROJ: 426-01-24-1.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 030-01/24-01/10
URBROJ: 426-01-24-3

Zagreb, 27. ožujka 2024. godine

Predsjednik Upravnog vijeća
mr. sc. Ante Vučić

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

KLASA: 030-01/24-01/10

URBROJ: 426-01-24-2

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU

ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM
ZA 2023. GODINU

Zagreb, ožujak 2024. godina

SADRŽAJ

1. UVODNE NAPOMENE.....	3
1.1. Ustrojstvo Zavoda	4
1.2. Zakonodavni okvir	4
1.2.1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom	5
1.2.2. Uredba o metodologijama vještačenja	5
1.2.3. Statut Zavoda	6
2. PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U 2023. GODINI.....	6
2.1. Aktivna politika zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontrola kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.....	6
2.1.1. Provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada	7
2.1.1.1. <i>Poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom</i>	7
2.1.1.2. <i>Kontrola namjenskog korištenja poticaja</i>	9
2.1.2. Kontrola kvotnog zapošljavanja	9
2.1.2.1. <i>Zapošljavanje osoba s invaliditetom</i>	10
2.1.2.2. <i>Struktura obveznika kvotnog zapošljavanja</i>	10
2.1.2.3. <i>Zamjenski način ispunjenja kvote</i>	10
2.1.2.4. <i>Ispunjenje kvote na zamjenski način i kombinacijom ispunjenja</i>	11
2.1.2.5. <i>Ispunjenje kvote plaćanjem novčane naknade</i>	11
2.1.2.6. <i>Upravni postupak utvrđivanja plaćanja novčane naknade</i>	12
2.1.2.7. <i>Smanjenje kvotne obveze izuzimanjem radnih mjesta s posebnim uvjetima rada iz ukupnog broja zaposlenika</i>	12
2.1.2.8. <i>Zapošljavanje osoba s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote</i>	13
2.2. Profesionalna rehabilitacija.....	13
2.2.1. Uvod	13
2.2.2. Poslovi stručnog nadzora	14
2.2.2.1. <i>Centri za profesionalnu rehabilitaciju</i>	14
2.2.2.2. <i>Zaštitne radionice, integrativne radionice i radne jedinice</i>	16
2.2.3. Uvjerena o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad	17
2.2.4. Projekti usmjereni na razvoj sustava profesionalne rehabilitacije	18
2.2.4.1. <i>Pilot projekt nadzora nad radom CPR-a i razmjena podataka između Zavoda i CPR-ova</i>	18
2.2.4.2. <i>Priznanje „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ za 2022. godinu</i>	18
2.2.4.3. <i>Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica</i>	19
2.2.4.4. <i>Pilot projekt razvoja i uspostave usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom na radnom mjestu</i>	19
2.2.4.5. <i>Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta</i>	20
2.2.5. Edukacije u Sektoru za profesionalnu rehabilitaciju	20
2.3. Provođenje postupka vještačenja u prvom i drugom stupnju	21
2.3.1. Prvostupanjski postupci vještačenja	22
2.3.2. Drugostupanjski postupci vještačenja	24
2.3.3. Edukacije	24
2.3.4. Stručni nadzor i kontrola	25
2.3.5. Unapređenje informatizacijskog sustava	25
3. IZVRŠENJE FINACIJSKOG PLANA ZAVODA ZA RAZDOBLJE OD 01.01. DO 31.12.2023.	25
3.1. Uvod	25
3.2. Izvršenje financijskog plana za 2023. godinu	25
3.3. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine	27
3.4. Obrazloženje izvršenja programa	33
3.5. Zaključak izvršenja financijskog plana	33
4. ZAKLJUČAK	34

1. UVODNE NAPOMENE

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Zavod) obavlja poslove iz svoje nadležnosti na području Republike Hrvatske djelovanjem kroz središnju ustrojstvenu jedinicu u Zagrebu i područne ustrojstvene jedinice u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu.

Djelatnosti Zavoda su:

- vještačenje prema posebnim propisima radi utvrđivanja tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti, razine potpore te radne sposobnosti osobe
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 29. stavka 1. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom
- utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade
- izdavanje uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.
- provođenje politike razvitka i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe iz područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom
- provođenje kampanje i senzibiliziranje javnosti na potrebu zapošljavanja osoba s invaliditetom i ukazivanje na njihovu ravnopravnost s drugima
- razvijanje međunarodne suradnje i razmjene iskustva na područjima svog djelovanja
- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice
- analiza financijskog poslovanja integrativnih radionica i zaštitnih radionica te
- drugi poslovi utvrđeni odredbama Zakona, posebnih propisa, Statutom i aktima Zavoda.

1.1. Ustrojstvo Zavoda

Ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela upravljanja i vođenja Zavoda utvrđeno je Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja, Statutom Zavoda i drugim aktima Zavoda.

Zavodom upravlja Upravno vijeće. Članove Upravnog vijeća imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Djelokrug poslova, ovlaštenja i odgovornosti utvrđene su Statutom Zavoda.

Zavodom rukovodi ravnatelj, koji organizira i vodi rad i poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda i zastupa Zavod u svim postupcima pred sudom, državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima. Ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske. Ravnatelj predlaže osnove poslovne politike, financijski plan i plan rada Upravnom vijeću, donosi odluke u vezi s poslovanjem Zavoda osim onih o kojima odlučuje Upravno vijeće, te donosi sve opće akte osim onih za koje je prema Statutu nadležno Upravno vijeće Zavoda, te obavlja druge poslove propisane zakonom i Statutom.

Ravnatelj ima zamjenika i tri pomoćnika (za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom) koje imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske.

Poslovanje Zavoda organizirano je u Središnjem uredu i Područnim uredima (Zagreb, Rijeka, Osijek, Split i Varaždin). U Središnjem uredu provode se djelatnosti vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, te potporni poslovni procesi (pravni, opći, ljudski potencijali, financije, računovodstvo i nabava), dok se u područnim uredima provodi samo djelatnost vještačenja.

1.2. Zakonodavni okvir

Propisi na temelju kojih Zavod obavlja poslove iz svoje nadležnosti su:

1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13 152/14, 39/18 i 32/20; u daljnjem tekstu: Zakon)
2. Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN 85/14, 95/15; u daljnjem tekstu: Zakon o JTV)
3. Uredba o metodologijama vještačenja (NN 96/2023; u daljnjem tekstu: Uredba)
4. Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 145/20; u daljnjem tekstu: Pravilnik o poticajima)

5. Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20; u daljnjem tekstu: Pravilnik o kvoti)
6. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN 75/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o očevidniku)
7. Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom (NN 75/18 i 145/20; u daljnjem tekstu: Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji)
8. Pravilnik o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 75/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o ZIR)
9. Statut Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 110/14, 67/15, 28/18, 82/18 i 64/20; u daljnjem testu: Statut Zavoda)

1.2.1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Zakonom se uređuje pravo osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, osnivanje i djelatnost centara za profesionalnu rehabilitaciju, mjere za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, te djelatnost i nadležnost Zavoda.

1.2.2. Uredba o metodologijama vještačenja

Uredbom se uređuje postupak vještačenje u svrhu ostvarivanja prava osoba s invaliditetom u različitim sustavima (mirovinski sustav, socijalna skrb, zaštita vojnih i civilnih invalida rata, zdravstvo, obrazovanje).

31.8.2023.g. stupila je na snagu nova Uredba o metodologijama vještačenja, gdje je najvažnija izmjena činjenica da pregled korisnika kod vještačenja nije obavezan, samo izniman, ukoliko ima nekih nelogičnosti ili nesklada u priloženoj medicinskoj dokumentaciji. Svi zahtjevi za vještačenje zaprimljeni do 31.8.2023. moraju biti vještačeni po prethodnoj Uredbi.

Uredba i dalje radi na približavanju metodologija vještačenja i ostvarivanja cilja jedinstvenog tijela vještačenja da se postupak vještačenja provodi po jedinstvenoj metodologiji u okviru jedinstvenog tijela vještačenja s ciljem da korisnik temeljem jednog nalaza i mišljenja može ostvariti prava u različitim sustavima.

Budući da zakonska regulativa koja osigurava ostvarivanje prava u raznim sustavima još uvijek nije usklađena s Uredbom o metodologijama vještačenja, Uredba kroz članak 24. stavak 5. omogućava da tijelo koje je zatražilo vještačenje dostavi ovjerenu presliku obrasca „Nalaza i mišljenja o težini i vrsti invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti“ na zahtjev drugog tijela nadležnog za priznavanje prava iz područja socijalne skrbi, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, ukoliko drugo tijelo ocijeni da je u postupku ostvarivanja prava iz tog područja potrebno provesti vještačenje.

1.2.3. Statut Zavoda

U 2023. godini nije bilo izmjena i dopuna Statuta Zavoda.

2. PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U 2023. GODINI

2.1. Aktivna politika zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontrola kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom

Tijekom 2023. godine nastavilo se s radom na provođenju aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontroli kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, što je u skladu sa strateškim ciljevima Zavoda za razdoblje od 2021. do 2023. godine, a čije provođenje doprinosi ispunjenju cilja 4.1. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost, odnosno ispunjenju mjere 23. Priprema osoba s invaliditetom za zapošljavanje i mjere 24. Provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom iz izmijenjenog i dopunjenog Provedbenog programa Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021.-2024. (izmjene i dopune od 24. lipnja 2022. godine), kako i u provedbi prioriteta 1. Socijalna sigurnost odnosno izvršenju cilja 1.1. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost iz Programa Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2020. – 2024, te ispunjenju posebnog cilja „Unapređenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom“ Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godina.

2.1.1. Provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada

Provedba aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom iz nadležnosti Zavoda, odnosi se na poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom, te kontrolu namjenskog korištenja poticaja, a ista se provodi unutar Službe za zapošljavanje i poticaje i Službe za nadzor i kontrolu namjenskog korištenja sredstava.

2.1.1.1. Poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada/osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju (u daljnjem tekstu: OTR), integrativne radionice i zaštitne radionice (u daljnjem tekstu: ZIR), ostvaruju poticaje Zavoda temeljem Zakona i provedbenih propisa: Pravilnik o poticajima i Pravilnik o kvoti.

Isplata navedenih poticaja odnosi se i na održavanje postojeće zaposlenosti i na novo zapošljavanje. U 2023. godini Zavod je poslodavcima isplatio ukupno **23.998.203,84 €**/ 180.814.466,83 kn poticaja. Poticaje je u 2023. godini **koristilo 938 poslodavaca** (902 na otvorenom tržištu rada, 6 zaštitnih radionica i 30 integrativnih radionica) za zapošljavanje **3.074 osobe s invaliditetom** (1.607 muškaraca i 1.467 žena), od čega je 2.171 na otvorenom tržištu rada (1.156 muškarca i 1.015 žena), te 903 u zaštitnim i integrativnim radionicama (451 muškarac i 452 žene). Usporedbe radi u 2022. godini Zavod je poslodavcima ukupno isplatio 18.027.068,36 € / 135.824.946,54 kn poticaja, koje je koristilo 788 poslodavaca za zapošljavanje 2.603 osobe s invaliditetom.

Nakon izvršenih povrata manje utrošenih sredstava poticaja u iznosu od 907,03 eura/ 6.834,02 kn, u 2023. godini je u Državnom proračunu sa pozicije aktivnosti Zavoda A875003-Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ukupno utrošeno **23.997.296,81 eura**/ 180.807.632,81 kn. Usporedbe radi, u 2022. godini izvršeni su povrati manje utrošenih sredstava u ukupnom iznosu od 3.616,75 eura/ 27.250,44 kn iz čega proizlazi da su u 2022. godini sa pozicije aktivnosti Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ukupno utrošena sredstva u iznosu od 18.023.451,61 eura/ 135.797.696,10 kn.

Tablica 1. Sredstva isplaćena poslodavcima po poticajima i broj zaposlenih OSI za koje su poslodavci ostvarili poticaje u 2023. godini

RB	VRSTA POTICAJA	IZNOS POTICAJA €	BROJ OSI	BROJ OSI muškarci	BROJ OSI žene
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	8.327.793,71	1.741	935	806
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	12.545,06	12	3	9
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	3.748,88	1	1	0
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	147.145,92	55	25	30
5	Subvencija u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	2.797.852,54	2.428	1.290	1.138
6	Potpورا za održivost samozapošljavanja	288.931,44	236	144	92
7	Posebna sredstva za razvoj poslovnih procesa u cilju održavanja zaposlenosti u zaštitnim ili integrativnim radionicama – po Programu de minimis	1.959.873,51	732	369	363
8	Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama – po Programu poticaja - IR	4.967.761,34	117	62	55
9	Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama – po Programu poticaja – ZR	2.647.058,75	250	108	142
10	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	495.940,66	495	239	256
11	Sufinanciranje troškova prijevoza	1.260.267,69	2.137	1.113	1.024
12	Sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja-ZIR*	1.089.284,34	107	37	70
	Ukupno	23.998.203,84	3.074	1.607	1.467

*zaposleni stručni radnici i radni instruktori u ZIR (zaštitne i integrativne radionice), nisu OSI

Tablica 2. Usporedba broja poslodavaca i broja OSI sa prethodnom godinom

BROJ POSLODAVACA KORISNIKA POTICAJA I BROJ OSI ZA KOJE JE POTICAJ TRAŽEN 2022. I 2023. GODINA				
Godina	Broj poslodavaca	Broj osoba s invaliditetom	M	Ž
2022.	788	2.603	1.414	1.189
2023.	938	3.074	1.607	1.467

Tablica 3. Odnos isplaćenih sredstava 2023/2022 (u eurima)

RB	POTICAJ	Iznos poticaja isplaćen u 2023.	Iznos poticaja isplaćen u 2022.
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	8.327.793,71	6.598.875,41
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	12.545,06	9.766,31
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	3.748,88	7.525,13
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	147.145,92	73.329,27
5	Posebna sredstva ZIR – de minimis	1.959.873,51	1.308.885,51
6	Posebna sredstva - IR	4.967.761,34	3.820.114,74
7	Posebna sredstva – ZR	2.647.058,75	1.812.758,26
8	Subvencija u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	2.797.852,54	1.986.508,37
9	Potpورا za održivost samozapošljavanja	288.931,44	254.296,90
10	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	495.940,66	453.608,40
11	Sufinanciranje troškova prijevoza	1.260.267,69	993.796,03
12	Sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja - ZIR	1.089.284,34	707.604,03
	Ukupno	23.998.203,84	18.027.068,36
	Izvršeni povrati manje utrošenih sredstava poticaja	- 907,03	-3.616,75
	Ukupno utrošeno s pozicije A875003	23.997.296,81	18.023.451,61

Iz tablice 3. vidljivo je da je u 2023. godini ukupno isplaćeno više sredstava nego u 2022. godini iz razloga što je u 2023. godini došlo do povećanja broja zahtjeva za gotovo sve vrste poticaja.

2.1.1.2. Kontrola namjenskog korištenja poticaja

Kontrola poslodavaca koji koriste poticaje, uključujući i isplatu novčane nagrade poslodavcima zbog zapošljavanja izvan kvote, vrši se kroz kontrolu vjerodostojnosti dokumentacije, temeljem koje poslodavci ostvaruju pravo na poticaje/novčane nagrade, te provedbom terenskih izvida kod poslodavca - po potrebi (kontrola namjenskog trošenja sredstava po zaključenim ugovorima i kontrola vjerodostojnosti dokumentacije kod poslodavaca).

U 2023. godini izvršena je 21.912 kontrola zaprimljenih zahtjeva (20.378 za poticaje i 1.534 za novčane nagrade zbog zapošljavanja izvan kvote), te 134 terenska izvida kod 56 poslodavca (*kod 128 izvida utvrđeno namjensko korištenje sredstava, a kod 6 izvida nije utvrđeno u potpunosti namjensko korištenje sredstava već je utvrđeno da je 5 poslodavaca utrošilo manje sredstva od odobrenih, odnosno kod 1 poslodavca je prilikom terenske kontrole utvrđena nepravilnost kod prijave potrebe za dodijeljenim sredstvima, te su od njih traženi povrati neutrošenih sredstava*). Ukupno je 2.791 zahtjev, od 23.588 ukupno pristiglih/zaprimljenih u 2023. godini, ostao u obradi.

2.1.2. Kontrola kvotnog zapošljavanja

Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom propisana je Zakonom te je razrađena pripadajućim Pravilnikom o kvoti kao provedbenim aktom.

Obveznici kvotnog zapošljavanja su poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim predstavništava stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih i zaštitnih radionica, novoosnovanih poslodavaca u vremenu uvođenja u rad te poslodavaca koji pripadaju sektoru proizvodnje, i to tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja. Navedeni obveznici dužni su na primjerenom radnom mjestu, u primjerenim radnim uvjetima zaposliti osobe s invaliditetom, i to u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih na temelju kojih se utvrđuje kvota, neovisno o djelatnosti koju obavljaju.

Obveza kvotnog zapošljavanja može se ispuniti na sljedeće načine: zapošljavanjem osoba s invaliditetom, korištenjem zamjenske kvote, plaćanjem novčane naknade radi nezapošljavanja osobe s invaliditetom, te kombinacijom navedenih načina.

2.1.2.1. Zapošljavanje osoba s invaliditetom

Podaci o zaposlenim osobama s invaliditetom vode se u očevidniku zaposlenih osoba s invaliditetom (dalje u tekstu: očevidnik) kojeg vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dostavlja ovom Zavodu potrebne podatke iz očevidnika o osobama s invaliditetom temeljem kojih se potom prati obračun i ispunjenje kvotne obveze. Podaci u očevidniku mijenjaju se tijekom mjeseca, no Zavodu se dostavljaju podaci sa stanjem na zadnji dan u mjesecu kao obvezujućim podatkom, sukladno važećim propisima.

Na dan 31. prosinca 2023. godine, prema podacima Zavoda, evidentirano je 16.724 zaposlenih osoba s invaliditetom koji podatak pokazuje porast u zapošljavanju od 1.211 osoba s invaliditetom više u odnosu na 31. prosinca 2022. godine (15.513 osoba s invaliditetom).

2.1.2.2. Struktura obveznika kvotnog zapošljavanja

U prosincu 2023. godine Zavod je evidentirao 9.975 obveznika kvotnog zapošljavanja, od kojih je 2.627 obveznika iz javnog sektora, 7.260 obveznika iz privatnog sektora te 88 obveznika koji su organizacije civilnog društva.

Od ukupno 9.975 obveznika, 1.808 (18,12%) u potpunosti ispunjava obvezu zapošljavanjem osoba s invaliditetom, 1.338 (13,41%) djelomično ispunjava obvezu zapošljavanje osoba s invaliditetom, 874 (8,76%) (nisu unesene sve zamjenske kvote dostavljene u dostavljene od 9/2023 na dalje) obveznika najavilo je ispunjenje obveze zamjenskim načinom, 137 (1,37%) su novoosnovani poslodavci u počeću, 257 (2,57%) su obveznici koji su nakon izuzeća izvan kvote.

2.1.2.3. Zamjenski način ispunjenja kvote

Osim zapošljavanjem osoba s invaliditetom, kvotnu obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom moguće je ispuniti na zamjenski način, npr. da obveznik kvotnog zapošljavanja zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se

samozapošljava, zaštitnom radionicom ili integrativnom radionicom, da stipendira učenike ili studente s invaliditetom, primi na praksu učenike s poteškoćama i drugo (u daljnjem tekstu: zamjenska kvota).

Do 31. prosinca 2023. godine zaprimljeno je 2.285 najava ispunjenja kvotne obaveze zamjenskim putem, od kojih je 1.628 najava obrađeno, a 657 najava nije obrađeno.

Od 1.628 obrađenih najava, 1.459 najava je potvrđeno, 169 najava je odbijeno (50 zbog odustanka, preostali zbog dostave dokumentacije izvan propisanog roka ili neispunjenja uvjeta o propisanom omjeru zaposlenih osoba s invaliditetom kod isporučitelja zamjenske kvote).

2.1.2.4. Ispunjenje kvote na zamjenski način i kombinacijom ispunjenja

U prosincu 2023. godine 874 obveznika najavilo je ispunjenje obveze zamjenskim načinom (5.754 obveza), od kojih 489 obveznika u potpunosti ispunjava obvezu isključivo zamjenskim načinom, 255 obveznika ispunjava obvezu djelomično zamjenskim načinom, a djelomično zapošljavanjem osoba s invaliditetom, 68 obveznika djelomično ispunjava obvezu zamjenskim načinom, djelomično zapošljavanjem osoba s invaliditetom, a djelomično su obveznici plaćanja naknade, 62 obveznika djelomično ispunjava obvezu zamjenskim načinom, a za preostali dio su obveznici plaćanje naknade.

Šezdeset i šest (66) obveznika koriste zamjensku kvotu iako nisu u kvotnoj obavezi.

2.1.2.5. Ispunjenje kvote plaćanjem novčane naknade

Obveznik kvotnog zapošljavanja koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili na zamjenski način, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu. Novčana naknada za 2023. godinu iznosila je 140 EUR.

Na ime novčane naknade za nezapošljavanje osoba s invaliditetom u 2023. godini obveznici kvotnog zapošljavanja uplatili su sredstva u ukupnom iznosu od 21.250.913,71 EUR, no kada se od navedenog iznosa oduzme evidentirana preplata od 8.978.528,88 EUR te ukupni rashodi na kraju godine, dobiva se raspoloživi iznos od 8.706.159,27 EUR.

2.1.2.6. Upravni postupak utvrđivanja plaćanja novčane naknade

Obveznicima kvotnog zapošljavanja koji na ni jedan način ne ispune svoju kvotnu obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom, Zavod utvrđuje obvezu plaćanja i iznos novčane naknade zbog neispunjenja kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom izdavanjem upravnih rješenja. Tijekom 2023. godine izdano je 1.480 rješenja koja obuhvaćaju 2018-2020. godinu.

Tijekom 2023. godine vršila se prisilna naplata nad obveznicima koji nisu podmirili svoju kvotnu obvezu u roku, a kojima je izdano rješenje za obveze iz 2017., 2018 i 2019. godinu. Dio poslodavaca je u međuvremenu promijenio svoj status odnosno brisani su iz sudskog ili obrtnog registra, odnosno nad istima je otvoren predstečajni postupak, stečaj, likvidacija, smrt obrtnika. Te obaveze postale su nenaplative.

Tijekom 2023. godine upućeno je 279 opomena i izrađen je 1391 zahtjev za prisilnu naplatu obveznicima koji nisu ispunili svoju kvotnu obvezu. Putem FINE naplaćen je iznos od 1.449.832,59 EUR.

2.1.2.7. Smanjenje kvotne obveze izuzimanjem radnih mjesta s posebnim uvjetima rada iz ukupnog broja zaposlenika

Osim zapošljavanjem osoba s invaliditetom, kvotnu obvezu moguće je ispuniti na zamjenski način, plaćanjem novčane naknade, ili pak utjecati na kvotnu obvezu putem izuzeća, ukoliko su ispunjene pretpostavke za ishođenje izuzeća.

Temeljem članka 4. stavka 3. Pravilnika u 2023. godini 3 su poslodavca zatražila izuzimanje radnika zaposlenih u udrugama osoba s invaliditetom na radnim mjestima osobnih asistenata. Mjesečno se evidentira 70 poslodavaca kojima se izuzimaju radnici zaposleni u udrugama osoba s invaliditetom na radnim mjestima osobnih asistenata.

Temeljem članka 4. stavka 5. Pravilnika u 2023. godini 3 su poslodavca zatražila izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada, odnosno zaposlenih na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, primjenjuju posebni propisi o zaštiti na radu. Mjesečno se evidentira 181 poslodavac kojima se izuzimaju radnici temeljem gore navedene odredbe Pravilnika.

Temeljem članka 4. stavka 7. Pravilnika u 2023. godini 37 su poslodavca podnijela zahtjev za izdavanje suglasnosti za izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim

uvjetima rada na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o izuzimanju tih radnih mjesta od kojih su svih 37 pozitivno riješeni. Mjesečno se evidentira 581 poslodavac kojima se izuzimaju radnici temeljem mišljenja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

2.1.2.8. Zapošljavanje osoba s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote

Zavod evidentira i poslodavce koji nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom, te poslodavce koji su obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom preko propisane kvote. U 2023. godini novčanu nagradu je ostvario 237 poslodavaca za zapošljavanje 495 osoba s invaliditetom, kojima je za tu namjenu isplaćeno ukupno 495.940,66 €.

2.2. Profesionalna rehabilitacija

2.2.1. Uvod

Tijekom 2023. godine nastavilo se s radom na unapređenju mjera profesionalne rehabilitacije te na provođenju aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom, što je u skladu sa strateškim ciljevima Zavoda za razdoblje od 2021. do 2023. godine temeljem Provedbenog programa Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021.- 2024. godine (izmjene i dopune od 24. lipnja 2022. godine).

U cilju omogućavanja bolje i kvalitetnije implementacije sustava profesionalne rehabilitacije, u svibnju 2018. godine nastupile su izmjene Zakona, sa nekoliko ključnih izmjena: direktno uključivanje nezaposlenih osoba s invaliditetom u usluge profesionalne rehabilitacije; proširenje namjene korištenja sredstva koja se prikupljaju s osnova novčane naknade na održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije, te prijenos osnivačkih prava centara za profesionalnu rehabilitaciju u cijelosti na Republiku Hrvatsku.

Na ovaj način značajno se utjecalo na sustav profesionalne rehabilitacije, odnosno stvoreni su uvjeti za nesmetano funkcioniranje centara za profesionalnu rehabilitaciju, a nezaposlene osobe s invaliditetom se mnogo brže mogu uključivati u usluge profesionalne rehabilitacije.

2.2.2. Poslovi stručnog nadzora

Sukladno Zakonu, glavne aktivnosti Zavoda vezano uz profesionalnu rehabilitaciju su:

- provođenje politike razvitka i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom,
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- stručni nadzor nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju
- stručni nadzor nad radom zaštitnih radionica, integrativnih radionica i radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

2.2.2.1. Centri za profesionalnu rehabilitaciju

Stručni nadzor nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: CPR) obuhvaća:

- kontrolu obrade predmeta (broja, sadržaja i vremenskog trajanja obrade predmeta prema svakoj usluzi profesionalne rehabilitacije),
- kontrolu izvedbenih, kadrovskih, lokacijskih i prostornih uvjeta
- praćenje prihoda i rashoda
- stručne radionice za djelatnike
- kolegije s ravnateljima
- stručnu analizu nalaza i mišljenja u postupku profesionalne rehabilitacije:
 - o kada se daje preporuka za uključivanje u daljnje usluge profesionalne rehabilitacije
 - o kada nije indicirano uključivanje u proces profesionalne rehabilitacije
 - o kada se utvrđuje potreba za isplatom poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom
- pružanje stručne podrške stručnim timovima

Zavod je nositelj razvoja novog modela profesionalne rehabilitacije dok su CPR-ovi zaduženi za provedbu. Do sada su u Hrvatskoj osnovana četiri; CPR Zagreb, CPR Osijek, CPR Rijeka i CPR Split. Tijekom 2023. godine djelatnici Zavoda su kontinuirano pružali stručnu podršku stručnim radnicima s ciljem postizanja što ujednačenije prakse i kvalitete u radu s osobama s

invaliditetom. Sustav profesionalne rehabilitacije je noviji sustav koji se implementira na razini države i nema predloška iz prakse po kojem su CPR-ovi osnivani, već su se svi poslovni procesi, protokoli i postupanja razvijali od nule, te je izuzetno važna kontinuirana, gotovo svakodnevna uključenost Zavoda kako bi se ostvario cilj da svi CPR-ovi imaju istu razinu kvalitete pružanja usluge i da su ujednačeni u svom postupanju.

Zavod je u 2023. godini izvršio 3 terenska izvida vezano za stručni nadzor rada CPR-ova. Zbog preseljenja CPR-a Split na novu lokaciju krajem godine, terenski izvid se nije proveo, već će se provesti početkom 2024. godine.

Fokus stručnog nadzora primarno je bio usmjeren na mjesečno praćenje rada, kroz uvid u dokumentaciju te stručni uvid u nalaze i mišljenja završenih i nezavršenih predmeta.

Uvid u završene nalaze i mišljenja ubrzan je i olakšan primjenom REA aplikacije, koja je već u 2021. godini obuhvatila sve usluge profesionalne rehabilitacije. CPR-ovima su elektronskim putem prosljeđivane stručne upute vezano za poboljšanje i unapređivanje rada.

U 2023. godini Zavod je kroz stručni nadzor imao uvid u sveukupno 994 nalaza i mišljenja, završenih ili u pojedinim fazama obrade. Analizom su bili obuhvaćeni nalazi i mišljenja svih usluga koje je CPR provodio tijekom godine, a utvrđivala se usklađenost sa Pravilnikom o profesionalnoj rehabilitaciji, te Standardima usluga profesionalne rehabilitacije koji su dio navedenog Pravilnika. Stručna analiza kontinuirano se provodi i kroz uvid u nalaze i mišljenja koji su zaprimljeni radi izdavanja uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad, te nalaza i mišljenja kojima se utvrđuje potreba za isplatom poticaja.

Stručna podrška pružana je u pisanom obliku, elektronskim putem u formi interdisciplinarnih stručnih mišljenja i stručnih naputaka na temelju pročitanih nalaza i mišljenja o izvršenim uslugama pojedinih stručnih timova, telefonskim putem te terenskim radom u CPR-ovima.

U 2023. godini održana su 2 kolegija ravnatelja CPR-ova.

CPR-ovi su u 2023. godini zapošljavali ukupno 57 članova tima te su imali 11 stručnjaka angažiranih ugovorom o djelu.

CPR Zagreb ima aktivna tri stručna tima, CPR Osijek dva, dok ostali imaju po jedan stručni tim.

Stručnim nadzorom uočene su sljedeće poteškoće u radu CPR-ova:

- poteškoće na razini sustava,
- poteškoće u procesu profesionalne rehabilitacije te
- poteškoće u provođenju usluga.

Slijedom utvrđenih rezultata stručnog nadzora, donesene su preporuke i prijedlozi za poboljšanje.

S ciljem daljnjeg unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije u Republici Hrvatskoj, a u skladu s izmjenama zakonskih propisa, potrebno je u budućnosti još veću pažnju usmjeriti jačanju kapaciteta svih CPR-ova (osiguranje adekvatnog prostora, dovoljnog broja kvalificiranih stručnjaka, osnivanje mobilnih timova radi bolje pristupačnosti usluga).

2.2.2.2. Zaštitne radionice, integrativne radionice i radne jedinice

Stručni nadzor ZIR za 2022. godinu proveden je za radionice upisane u Knjigu evidencije zaštitnih radionica na dan 31. 12. 2022. godine, kako slijedi:

1. Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje Suvenir Arbor, Sirač
2. Zaštitna radionica Tekop Nova Pula
3. URIHO - Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Zagreb
4. Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom DES, Split
5. Srednja strukovna škola, Varaždin - Zaštitna radna jedinica
6. Hrast- Export - Pukavec d.o.o., Martijanec - Zaštitna radna jedinica

Stručni nadzor ZIR proveden je za integrativne radionice koje su na dan 31. 12. 2022. godine bile upisane u Knjigu evidencije integrativnih radionica, kako slijedi:

1. Labtex d.o.o., Zagreb
2. Krokoteks d.o.o., Sv. Ivan Zelina
3. Hedona d.o.o., Križevci
4. Znak tišine d.o.o., Zagreb
5. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom Ivančica d.d.
6. Veličko d.o.o
7. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom Robin d.o.o
8. Mewo d.o.o.
9. Papiro centar
10. TT Incore d.o.o.
11. Toms d.o.o.
12. Macan d.o.o.
13. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom Spin Valis d.d.
14. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom Ugostiteljstvo Zrinski d.o.o.

15. Quahwa d.o.o.
16. D.N.T. STIRO GRUPA d.o.o.
17. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom BOMARK PAK d.o.o.
18. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom DARUVARSKE TOPLICE
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju
19. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom KOMUNALAC POŽEGA d.o.o.
20. PRIJATELJICA PLUS d.o.o.
21. Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom NEVKOŠ d.o.o.

Stručni nadzor ZIR zajednički su proveli Sektor za profesionalnu rehabilitaciju i Sektor za zapošljavanje i kontrolu, sukladno Uputi o načinu provođenja nadzora zaštitnih radionica, integrativnih radionica i radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom KLASA: 030-01/18-01/36, URBROJ: 426-01-22-26 od 8. 4. 2022. godine (dalje: Uputa), te Izmjenama Upute KLASA: 030-01/18-01/36, URBROJ: 426-01-23-31 od 1. 8. 2023. godine. Slijedom utvrđenih rezultata stručnog nadzora donesene su preporuke i prijedlozi te upute za otklanjanje nepravilnosti.

Tijekom 2023. godine osnovano je 6 radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom: PRIMA COMMERCE, HRVATSKI KIŠOBRAN d.o.o., ELODA d.o.o., LUCE PRODUKT d.o.o., FI-MA d.o.o. i MELUDO d.o.o., a osnovane su i 3 integrativne radionice: PROJEKT ZONA d.o.o., VISOKA RAZINA d.o.o. i VRSNA d.o.o.

U 2023. godini pristiglo je 7 Zahtjeva za odobravanje statusa integrativne radionice ili zaštitne radne jedinice.

2.2.3. Uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad

Tijekom 2023. godine, Zavod je izdavao uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad. U razdoblju od 01. 01. 2023. do 31. 12. 2023. godine ukupno je izdano 484 uvjerenja. Uvjerenja se izdaju ukoliko stupanj utvrđenog invaliditeta u odnosu na rad iznosi od 1 do 4. Temeljem članka 11. stavka 1. točke 5. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 118/2018), Zavod je, u 2023. godini, izdao 7 potvrda u svrhu oslobođenja od plaćanja sudske pristojbe osobama koje su evidentirane u Hrvatskom registru osoba s invaliditetom.

2.2.4. Projekti usmjereni na razvoj sustava profesionalne rehabilitacije

2.2.4.1. Pilot projekt nadzor nad radom CPR-a i razmjena podataka između Zavoda i CPR-ova

Primjena računalnog sustava REA, tijekom 2023. godine dovela je do daljnjeg povećanja efikasnosti u poslovnim procesima kojima je obuhvaćeno provođenje usluga profesionalne rehabilitacije u CPR-ovima te je omogućila kvalitetnije provođenje stručnog nadzora.

Osim toga, provedena je automatizacija poslovnog procesa donošenja uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad te se sada veći dio procesa odvija unutar aplikacije REA. Omogućena je i automatska razmjena podataka između Zavoda i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Kao dio ovog procesa u planu je bilo provesti i automatizaciju urudžbiranja, no zbog teškoća u povezivanju sa sustavom uredskog poslovanja Zavoda, urudžbiranje se još uvijek provodi manualnim putem.

Tijekom godine intenzivno se radilo na omogućavanju naručivanja usluga u elektronskom obliku (podnošenje zahtjeva tj. narudžbenica, skeniranje dokumentacije predmeta) te na uvođenju elektroničkog potpisivanja svih dokumenata unutar sustava (poslodavci / institucije / CPR-ovi). Priprema za produkciju je izvršena te će tijekom 2024. godine navedena usluga e-naručivanja ući u primjenu za sve naručitelje (aktualno se testiraju funkcionalnosti s naručiteljem Hrvatskim zavodom za zapošljavanje).

U 2023. godini dodijeljeno je ukupno 18 novih certifikata za rad u aplikaciji REA (CPR Zagreb - 3, CPR Rijeka - 3, CPR Osijek - 3, CPR Split - 4, Zavod - 5), a redovito su se obnavljali i produžavali postojeći certifikati.

Planiran je daljnji razvoj aplikacije te povezivanje s drugim računalnim sustavima, na čemu se aktivno radi.

2.2.4.2. Priznanje „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ za 2022. godinu

Zavod je u 2023. godini nastavio provedbu projekta „**Poslodavac godine za osobe s invaliditetom**“, u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Institutom za razvoj tržišta rada, Portalom Moj Posao i Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, u kojem je jedan od glavnih rezultata suradnja s poslodavcima na otvorenom tržištu rada. Projekt se provodi u cilju podizanja svijesti i senzibiliziranja javnosti, kroz isticanje poslodavaca s pozitivnim praksama i iskustvima u

zapošljavanju osoba s invaliditetom. Dodjela priznanja održana je u lipnju 2023. godine u Zagrebu. Dobitnici priznanja su pokazali visoku razinu osviještenosti i uloženog truda u osiguravanje optimalnih prilagođenih uvjeta rada za osobe s različitim vrstama i stupnjevima invaliditeta, usmjereni su na ono što osoba može raditi, ulažu u edukaciju svojih djelatnika, teže kontinuiranom razvoju i inovacijama.

2.2.4.3. Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica

Zavod je u 2023. godini nastavio provedbu projekta „**Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica u Republici Hrvatskoj**“, u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i suradnji sa ZIR - ovima na području Hrvatske. Provedba radnog treninga s korisnicima je završila u svibnju 2023. godine.

Projektom aktivnostima su u ZIR - ovima implementirani primjereni i prilagođeni programi osposobljavanja na zaštitnim radnim mjestima, u cilju povećanja zapošljivosti i olakšavanja osobama s invaliditetom ulazak na tržište rada. Cilj programa bio je identificirati radne procese i radne operacije koje osoba može raditi i biti u tome uspješna. Korisnicima se pružila mogućnost dvogodišnjeg osposobljavanja za obavljanje posla na određenom zaštitnom radnom mjestu, za koje se procijeni i odabere kao najprimjerenije, za što učinkovitiju pripremu za zapošljavanje i rad. Kroz dodatne sadržaje se radilo na razvoju i usvajanju socijalnih kompetencija korisnika koje su jednako bitne za ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada i svakodnevni život.

U projekt je od početka provedbe (studeni 2019. godine) ukupno uključeno 55 osoba s invaliditetom, od čega je zaposleno 26 korisnika (22 u posebnim uvjetima, 4 na otvorenom tržištu). Po isteku projekta, s korisnicima i izvoditeljima provedena je završna evaluacija rezultata provedbe programa.

2.2.4.4. Pilot projekt razvoja i uspostave usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom na radnom mjestu

U 2023. godini Zavod je nastavio provedbu pilot projekta „**Razvoj i uspostava usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom na radnom mjestu**“, u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, suradnji sa CPR - ovima i udrugama osoba s

invaliditetom. Projektom se osigurava pomoć i podrška osobnog asistenta u radu zaposlenim osobama s invaliditetom, kao i nezaposlenim osobama koje su upućene ili sudjeluju u nekoj od usluga profesionalne rehabilitacije u cilju povećanja zapošljivosti.

Ciljana skupina su osobe s invaliditetom kojima je provedbom Usluge (9.) Standarda usluga profesionalne rehabilitacije utvrđena potreba osobne asistencije na radnom mjestu - identificiranje radnih zadataka i aktivnosti u kojima je zaposleniku potrebna pomoć druge osobe. Cilj projekta je osigurati uslugu osobne asistencije na radnom mjestu, kroz procjenu potreba osobe s invaliditetom te odabir i angažiranje osobnog asistenta, uz koordinaciju i evaluaciju pružanja usluge.

U 2023. godini je za 5 korisnika organizirana i u primjeni usluga osobne asistencije na radnom mjestu (Zagreb, Varaždin, Općina Funtana).

2.2.4.5. Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta

Tijekom 2023. godine Zavod je izdao Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta IV. Obuhvaćene su sljedeće teme: COVID 19, Fobije, Kožne bolesti, Poremećaji glasa, jezika i govora, Poremećaji hranjenja, Poremećaji štitnjače, Shizofrenija, Vrtoglavice i Stanja nakon transplantacije.

Priručnik je namijenjen stručnjacima / savjetnicima u pružanju sustavne i kontinuirane podrške osobama s invaliditetom prilikom odabira zanimanja i uključivanja u radno okruženje. Koristi se i u radu s poslodavcima – informira o mogućnostima prilagodbe radnog mjesta i učinkovitog uključivanja osoba s invaliditetom u radnu sredinu.

2.2.5. Edukacije u organizaciji Sektora za profesionalnu rehabilitaciju

Zavod provodi kontinuiranu stručnu edukaciju za sve stručnjake koji sudjeluju u pružanju usluga profesionalne rehabilitacije.

Tijekom 2023. godine provedena je edukacija „*Osnove profesionalne rehabilitacije*“ za 38 stručnjaka.

Organizirana su i provedena 2 stručna usavršavanja: „*Asistivna tehnologija*“ (40 stručnjaka) te „*Ovisnosti i radna sposobnost*“ (35 stručnjaka).

Održana je jedna stručna radionica: „*Procjena radne učinkovitosti i zaštitno radno mjesto*“ (41 stručnjak).

Osim navedenih edukacija, Zavod je organizirao edukacije vezane za uvođenje novih dijagnostičkih instrumenata i instrumenata procjene u profesionalnoj rehabilitaciji:

1. Međunarodna klasifikacija funkcioniranja, onesposobljenosti i zdravlja - MKF (International Classification of Functioning, Disability and Health - ICF)

U studenom 2023. godine započela je edukacija iz MKF – a, sukladno Pravilniku o profesionalnoj rehabilitaciji. Edukacija je započela 13. 11. 2023. godine te se očekuje da će završiti tijekom svibnja ili lipnja 2024. godine. Odvija se u organizaciji Bureau Ten Napel ICF expert & trainer for WHO-FIC Collaborating Centre NL.

Bureau Ten Napel provodi ICF tečaj za voditelje u ime WHO-FIC Collaborating Centar/RIVM Bilthoven, u suradnji s Južnoafričkim centrom WHO-FIC, kao dio ICF obrazovanja. Službeni certifikat bit će izdan od WHO-FIC centra. Edukaciju pohađa 6 djelatnika Sektora za profesionalnu rehabilitaciju.

2. Realitetna terapija i terapija izbora

S obzirom da Sektor za profesionalnu rehabilitaciju provodi stručni nadzor CPR-ova, dodatna znanja iz savjetodavnog i psihoterapijskog rada su neophodna kako bi se praktično razvila Usluga (2.), pružala stručna podrška stručnjacima u provedbi usluge te kvalitetno vršio stručni nadzor. Edukaciju organizira Udruga za realitetnu terapiju u Republici Hrvatskoj, a provodi Europski institut za realitetnu terapiju. Edukacija je započela u ožujku 2021. godine, uključene su dvije djelatnice Sektora za profesionalnu rehabilitaciju.

Djelatnici Sektora za profesionalnu rehabilitaciju sudjelovali su tijekom godine na 24 stručna skupa, radionice, konferencije te okrugla stola.

2.3. Provođenje postupka vještačenja u prvom i drugom stupnju

Zakonom o JTV utvrđen je opseg i način rada, kadrovska struktura te početak rada Sektora za vještačenje, a postupak vještačenja propisan je Uredbom.

U Sektoru za vještačenje provodi se vještačenje u svrhu ostvarivanja prava u području socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i

zapošljavanja osoba s invaliditetom, prava po osnovi roditeljskih i roditeljskih potpora i zaštite vojnih i civilnih invalida rata.

Vještačenje se provodi u prvom i drugom stupnju, princip vještačenja je interdisciplinarnan, radi se u vijećima od minimalno jednog vještaka specijalista i jednog vještaka stručnog savjetnika. Nakon provedenog vještačenja donosi se nalaz i mišljenje.

2.3.1. Prvostupanjski postupci vještačenja

Vještačenje u prvom stupnju provodi se u područnim uredima Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb, te u 13 izdvojenih mjesta rada – Bjelovar, Dubrovnik, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Pula, Sisak, Šibenik, Virovitica, Vukovar, Zadar.

Tablica 4. Područni uredi i izdvojena mjesta rada

Područni ured	Zagreb	Osijek	Rijeka	Split	Varaždin
<i>Izdvojeno mjesto rada</i>	<i>Bjelovar Sisak Karlovac</i>	<i>Požega Slavonski Brod Vukovar Virovitica</i>	<i>Gospić Pula</i>	<i>Zadar Dubrovnik Šibenik</i>	<i>Koprivnica</i>
Udio zaprimljenih zahtjeva za vještačenjem (%)	38,7%	18,8%	9,5%	22%	11%
Udio riješenih zahtjeva (%)	36%	20%	10%	23%	11%
Broj zaprimljenih zahtjeva 143.874	55.541 (HVO 32; RS HRVI 174) Ukupno 55.747	26.398 (HVO 19; RS HRVI 625) Ukupno 27.042	13.612 (HVO 5; RS HRVI 125) Ukupno 13.742	30.989 (HVO 31; RS HRVI 630) Ukupno 31.650	15.620 (HVO 1; RS HRVI 72) Ukupno 15.693
Broj riješenih zahtjeva 120.116	42.417 (HVO 48; RS HRVI 305) Ukupno 42.770	23.922 (HVO 14; RS HRVI 611) Ukupno 24.547	12.034 (HVO 0; RS HRVI 121) Ukupno 12.155	26.870 (HVO 32; RS HRVI 557) Ukupno 27.459	13.110 (HVO 3; RSHRVI 72) Ukupno 13.185
Ostatak (neriješeni zahtjevi) 55.891	28.323 (HVO 48; RS HRVI 0) Ukupno 28.371	6.744 (HVO 10; RS HRVI 73) Ukupno 6.827	4.805 (HVO 6; RS HRVI 4) Ukupno 4.815	8.460 (HVO 5; RS HRVI 111) Ukupno 8.576	7.286 (HVO 1; RS HRVI 15) Ukupno 7.302
Broj obavljenih kućnih posjeta	0	0	0	2	0
Broj neobavljenih kućnih posjeta	0	0	0	0	0

Na početku 2023. godine izvršena je provjera neriješenih zahtjeva za vještačenje te je utvrđeno da je stvarni ostatak neriješenih zahtjeva 32.002 (31.811 i 322 HRVI/HVO).

Tijekom 2023. godine zaprimljeno je ukupno 143.874 (142.160 zahtjeva (opći propisi) i 1.714 zahtjeva HRVI/HVO).

Riješeno je ukupno 120.116 zahtjeva (118.353 (opći propisi) i 1.763 zahtjeva HRVI/HVO).

Ostatak na kraju 2023. godine iznosio je 55.891 (55.618 (opći propisi) i 273 HRVI/HVO).

U 2023. godini je zaprimljeno 17.424 zahtjeva više nego 2022. godine. Ovo povećanje broja zahtjeva za vještačenje u direktnoj je vezi sa stupanjem na snagu Zakona o socijalnoj skrbi (veljača 2022.g.), Zakona o osobnoj asistenciji (srpanj 2023.g.) i najavljenog Zakona o inkluzivnom dodatku.

Stupanjem na snagu izmijenjenog Zakona o socijalnoj skrbi, u veljači 2022. godine (ukinut je cenzus) naglo je porastao broj zahtjeva za vještačenje, jer je sada puno veći broj osoba s invaliditetom mogao ostvariti pravo na osobnu invalidninu (na primjer – na vještačenje je upućen neočekivano veliki broj korisnika domova za stare i nemoćne).

Tijekom 2023. godine su, u okviru socijalne skrbi, započele pripreme za dva nova zakona – Zakon o osobnoj asistenciji (stupio na snagu u srpnju 2023. godine) i Zakona o inkluzivnom dodatku (stupio na snagu u siječnju 2024. godine), gdje se kroz radionice sa udrugama i Hrvatskim zavodom za socijalni rad apeliralo na upućivanje na tzv. Preispitivanje prava zbog određenih normi sadržanih u tim novim zakonima. Naime, oba navedena zakona obvezuju Hrvatski zavod za socijalni rad na vještačenje slati i osobe s invaliditetom koje su svoja trajna prava ostvarili temeljem vještačenja prije osnivanja ZOSI-ja, što je značajno i neočekivano podiglo broj zahtjeva za vještačenje.

Tablica 5. Stanje predmeta u 2023. godini na razini Zavoda (zbrojen i HRVI)

Naručitelj usluge	Broj zaprimljenih predmeta	Udio %	Broj riješenih predmeta	Udio %
HZMO (+radna sposobnost hrvatskih branitelja i pripadnika HVO-a)	57.073 (HVO 88; RS HRVI 1.626) Ukupno 58.787	40,8%	48.735 (HVO 97; RS HRVI 1.666) Ukupno 50.498	42%
HZZO	9.660	6,7%	9.544	8%
HZSR	72.977	50,8%	57.996	48,3%
JLR(P)S (zdravstvena zaštita i odgoda upisa u školu)	2.450	1,7%	2.078	1,7%
UKUPNO	143.874	100	120.116	100

Tablica 6. Stanje HRVI predmeta u 2023. godini na razini Zavoda

Status/Stanje	UKUPNO	HZMO (RS)	HZMO (HVO)
Zaprimljeno	1.714	1.626	88
Riješeno	1.763	1.666	97

2.3.2. Drugostupanjski postupci vještačenja

U drugom stupnju vještačenje se provodi u Središnjem uredu, u žalbenom postupku i u postupku revizije (vojni i civilni invalidi rata), a viši vještaci aktivno sudjeluju u sudskim postupcima, očituju se, po zahtjevu suda, na mišljenje sudskih vještaka, sudjeluju u izmjeni Uredbe, izradi Uputa za postupanje u postupcima vještačenja, participiraju u međuresornoj suradnji i poslovima koordinacije sa sustavima za koje se vrše usluge vještačenja.

Tablica 7. Stanje predmeta u Središnjem uredu u 2023. godini

Status/Stanje	UKUPNO	HZMO	HZZO	MDOMSP	MZ
Zaprimljeno	5386	2389	128	2841	28
Riješeno	5535	2461	129	2917	28

Tablica 8. Stanje HRVI predmeta u Središnjem uredu u 2023. godini

Status/Stanje	UKUPNO	HZMO (RS)	HVO	MHB
Zaprimljeno	351	294	53	4
Riješeno	337	291	43	3

2.3.3. Edukacija

Tijekom 2023. kontinuirano se provodio sustav edukacije i mentoriranja za sve nove vještake koji ulaze u sustav vještačenja, a sastojao se od neposrednog rada jedan vještak – jedan mentor, te kontrole izrade nalaza i mišljenja. Edukacija novih vještaka se provodi u nadležnom područnom uredu pod nadzorom rukovoditelja, te u Središnjem uredu za više vještake.

Tijekom 2023. godine održane su tri radionice Sektora za vještačenje pod nazivom Ujednačavanje kriterija vještačenja, a učesnici su vještaci iz svih područnih ureda i izdvojenih mjesta rada Zavoda.

2.3.4. Stručni nadzor i kontrola

U svim područnim uredima kontinuirano se, na tjednom nivou provodi stručni nadzor nad izlaznim Nalazima i mišljenjima s ciljem ujednačavanja postupka vještačenja na razini čitavog Zavoda.

2.3.5. Unaprjeđenje informatizacijskog sustava

U svim postupcima vještačenja implementirana je aplikacija za pisanje nalaza i mišljenja u svim područnim uredima i u središnjem uredu, što je značajno olakšalo i ubrzalo rad vještaka u prvom i drugom stupnju.

Tijekom 2023. godine nastavilo se dograđivati MIA aplikaciju u smislu podizanja funkcionalnosti, a krajem godine omogućen je i pristup OIB sustavu.

3. IZVRŠENJE FINANCIJSKOG PLANA ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM ZA RAZDOBLJE OD 01.01. DO 31.12.2023.

3.1. Uvod

U 2023. godini isključivi prihodi Zavoda bili su iz Državnog proračuna (sukladno odredbama članka 39.b Zakona, sredstva za financiranje poslovanja Zavoda osiguravaju se u državnom proračunu i iz drugih izvora).

3.2. Izvršenje financijskog plana za 2023. godinu

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu na poziciji 08635-Zavod, nakon smanjenja, planirana su sredstva u iznosu 34.291.675,00 eura.

Na dan 31.12.2023. godine doznačena su i utrošena sredstva u iznosu od 33.546.407,25 eura, što je 97,83 % od planiranog.

U 2023. godini Zavod je ostvario izvršenje ukupnog financijskog plana u odnosu na planirana novčana sredstva za 2.17 % manje. Rashode poslovanja u 2023. godini Zavod je sveo u okvire raspoloživih financijskih sredstava.

Tablica 9. Izvršenje za 2023. godinu

Namjena	Konto	Plan 2023.	Utrošena sredstva u 2023.	Udio utrošenih sredstva %
A875001 Administracija i upravljanje		9.816.197,00	9.447.763,91	96,25
Plaće za redovan rad	3111	5.449.071,00	5.451.549,80	100,05
Plaće za prekovremeni rad	3113	422.723,00	397.373,17	94,00
Ostali rashodi za zaposlene	3121	262.085,00	240.239,60	91,66
Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	3132	898.597,00	892.690,67	99,34
Službena putovanja	3211	36.863,00	26.551,48	72,03
Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojen život	3212	146.922,00	129.453,19	88,11
Stručno usavršavanje zaposlenika	3213	41.543,00	25.262,92	60,81
Ostale naknade troškova zaposlenih	3214	3.000,00	0,00	0,00
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	3221	135.377,00	80.934,43	59,78
Energija	3223	161.004,00	149.877,99	93,09
Materijal i dijelovi za tek. i inv. održavanje	3224	2.327,00	1.432,77	61,57
Sitni inventar i auto gume	3225	6.636,00	0,00	0,00
Usluge telefona, pošte i prijevoz	3231	282.700,00	265.118,47	93,78
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3232	166.647,00	167.886,98	100,74
Usluge promidžbe i informiranja	3233	43.798,00	24.833,80	56,70
Komunalne usluge	3234	66.361,00	62.088,88	93,56
Zakupnine i najamnine	3235	166.567,00	142.052,22	85,28
Zdravstvene i veterinarske usluge	3236	45.089,00	7.207,18	15,98
Intelektualne i osobne usluge	3237	1.214.877,00	1.171.637,28	96,44
Računalne usluge	3238	6.636,00	2.588,07	39,00
Ostale usluge	3239	117.093,00	111.562,99	95,28
Naknade troškova osobama izvan rad. odnosa	3241	42.814,00	37.528,79	87,66
Naknada za rad predstavničkih tijela	3291	33.181,00	22.249,92	67,06
Premije osiguranja	3292	7.963,00	4.244,19	53,30
Reprezentacija	3293	26.545,00	14.377,48	54,16
Članarine i norme	3294	7.963,00	26,54	0,33
Pristojbe i naknade	3295	5.309,00	5.730,82	107,95
Troškovi sudskih postupaka	3296	10.000,00	10.878,93	108,79
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3299	1.062,00	348,00	32,77
Bankarske usluge i usluge pl. prometa	3431	5.043,00	1.702,55	33,76
Zatezne kamate	3433	265,00	334,80	126,34
Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	3831	136,00	0,00	0,00
A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom		255.265,00	43.931,68	17,21
Službena putovanja	3211	28.535,00	3.665,57	12,85
Zakupnine i najamnine	3235	13.272,00	2.450,00	18,46
Intelektualne i osobne usluge	3237	38.466,00	20.641,91	53,66
Ostale usluge	3239	6.636,00	1.502,55	22,64
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	3241	66.361,00	854,58	1,29
Naknade građanima i kućanstvima u novcu	3721	101.995,00	14.817,07	14,53
A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom		24.000.000,00	23.997.296,81	99,99
Subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru	3512	106.000,00	117.151,29	110,52

Subvencije kreditnim i ostalim finansijskim institucijama	3521	108.000,00	135.013,60	125,01
Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	3522	14.004.888,00	14.582.481,86	104,12
Subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima	3523	900.000,00	970.237,82	107,80
Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	3631	200,00	0,00	0,00
Tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	3661	7.500.000,00	6.786.179,30	90,48
Tekući prijenosi između proračunskih korisnika	3691	255,00	218,00	85,49
Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika	3692	8.257,00	9.054,56	109,66
Tekuće donacije u novcu	3811	1.372.400,00	1.396.960,38	101,79
K875005 Opremanje		109.137,00	388,87	0,36
Ostala prava	4124	3.181,00	0,00	0,00
Uredska oprema i namještaj	4221	95.800,00	0,00	0,00
Komunikacijska oprema	4222	5.973,00	0,00	0,00
Oprema za održavanje i zaštitu	4223	2.550,00	0,00	0,00
Medicinska i laboratorijska oprema	4224	133,00	0,00	0,00
Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	4227	1.500,00	388,87	25,92
K875006 Informatizacija		73.296,00	33.213,88	45,31
Licence	4123	6.901,00	0,00	0,00
Ulaganje u računalne programe	4262	66.395,00	33.213,88	50,02
K875007 Obnova voznog parka		37.780,00	23.812,10	63,03
Zakupnine i najamnine	3235	37.780,00	23.812,10	63,03
UKUPNO		34.291.675,00	33.546.407,25	97,83

3.3. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine

Aktivnost A875001 Administracija i upravljanje

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 9.816.197,00 eura, a utrošeno je 9.447.763,91 euro, odnosno 96,25 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875001 Administracija i upravljanje	9.816.197,00	9.447.763,91	96,25

31-Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu od 6.981.853,24 eura, odnosno 99,28 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Od ukupno izvršenih rashoda za zaposlene, na rashode za plaće za redovan rad (zajedno s doprinosima) odnosi se 6.344.240,47 eura, plaće za prekovremeni rad 397.373,17 eura dok se na ostale rashode za zaposlene odnosi iznos od 240.239,60 eura.

32-Materijalni rashodi

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 2.463.873,32 eura, odnosno 88,68 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Sredstva su utrošena na način da je: 129.453,19 eura utrošeno za prijevoz zaposlenika na rad i s rada, 149.877,99 eura na ime energije, 265.118,47 eura za plaćanje usluga telefona, pošte i prijevoza, 80.934,43 eura za kupnju uredskog materijala i ostalih materijalnih rashoda. Za stručna usavršavanja zaposlenih ukupno je u 2023. godini utrošeno 25.262,92 eura, za službena putovanja 26.551,48 eura, za usluge promidžbe i informiranja 24.833,80 eura, za zakupnine i najamnine 142.052,22 eura, dok je za usluge tekućeg i investicijskog održavanja isplaćeno ukupno 167.886,98 eura. Među najvećim troškovima u ovoj grupi rashoda su sredstva namijenjena za intelektualne i osobne usluge koja su iznosila 1.171.637,28 eura i najvećim dijelom su korištena za pokriće troškova ugovora o djelu za vanjske vještake. Zavod provodi vještačenja u prvom i drugom stupnju u postupcima radi ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, zdravstva, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom te drugim područjima u kojima se ostvaruju određena prava na temelju vještačenja. Kako bi se normaliziralo poslovanje Zavoda u ovom segmentu i smanjili naslijedeni zaostaci potrebno je zapošljavanje adekvatnog broja zaposlenika prvenstveno na poslovima vještačenja i ostalih povezanih poslova Zavoda. Uzimajući u obzir ročnost i prioritet smanjenja broja neobrađenih predmeta za vještačenje neprestano se povećava broj vještaka koje Zavod angažira temeljem ugovora o djelu i isti obrađuju gotovo 45% svih vještačenja u Zavodu, a samim tim povećava se trošak isplata temeljem sklopljenih ugovora o djelu zbog nemogućnosti zapošljavanja doktora vještaka u stalne radne odnose.

Za plaćanje komunalnih usluga kao što su opskrba vodom, iznošenje i odvoz smeća, pričuva i ostale komunalne usluge utrošeno je 62.088,88 eura, a za reprezentaciju 14.377,48 eura.

Iznos od 26,54 eura potrošen je za članarine, iznos od 348,00 eura za ostale nespomenute rashode poslovanja, iznos od 4.244,19 eura za premije osiguranja, dok je za računalne usluge utrošeno 2.588,07 eura. Iznos od 111.562,99 eura utrošen je za ostale usluge i to najvećim dijelom za usluge čišćenja, pranja i slično, usluge čuvanja imovine i osoba (arhiviranje dokumentacije) te usluge punjenja tonera. Za naknade članovima Upravnog vijeća Zavoda u 2023. godini utrošeno je 22.249,92 eura. Za naknadu troškova osobama izvan radnog odnosa utrošeno je 37.528,79 eura, za zdravstvene i veterinarske usluge 7.207,18 eura, za pristojbe i naknade utrošeno je 5.730,82 eura dok je za troškove sudskih postupaka utrošeno 10.878,93 eura.

34-Financijski rashodi

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu od 2.037,35 eura, odnosno 38,38 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Kod ovih rashoda, za bankarske usluge i usluge platnog prometa, utrošeno je 1.702,55 eura, dok je za zatezne kamate utrošeno 334,80 eura.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost izvršenje 2022.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023. plan	Ostvarena vrijednost 2023. izvršenje
31-Rashodi za zaposlene	Postotak	100,52	ZOSI	100	99,28
32-Materijalni rashodi	Postotak	84,87	ZOSI	100	88,68
34-Financijski rashodi	Postotak	42,48	ZOSI	100	38,38

Aktivnost A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 255.265,00 eura, a utrošeno je 43.931,68 eura, odnosno 17,21 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje OSI	255.265,00	43.931,68	17,21

Sredstva su korištena za razvoj programa i projekata u cilju povećanja zapošljivosti osoba s invaliditetom, održivog zapošljavanja, poboljšanja kvalitete života, podizanja svijesti zajednice o mogućnostima, kompetencijama osoba s invaliditetom te potrebi njihovog ravnopravnog uključivanja na tržište rada.

Cilj ove aktivnosti je unaprjeđivanje sustava profesionalne rehabilitacije na način da se osigura dobra procjena radnih sposobnosti osoba s invaliditetom, kvalitetno obrazovanje, prekvalifikacija, usavršavanje i stručno osposobljavanje usklađeno s potrebama tržišta rada te brža prilagodljivost potrebama tržišta rada.

32-Materijalni rashodi

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 29.114,61 eura, odnosno 19,00 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Sredstva su utrošena na način da je: 3.665,57 eura utrošeno za službena putovanja, 2.450,00 eura za zakupnine i najamnine u svrhu provedbe projekta Poslodavac godine za osobe s invaliditetom, 1.502,55 eura za ostale usluge, dok je za intelektualne i osobne usluge isplaćeno ukupno 20.641,91 eura za potrebe provedbe projektnih aktivnosti i ostalih djelatnosti Sektora za profesionalnu rehabilitaciju.

37-Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade izvršeni su u iznosu od 14.817,07 eura, odnosno 14,53% u odnosu na plan, za isplate naknada za osposobljavanje osobama s invaliditetom koje su uključene u projekt Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih i integrativnih radionica u RH te za pilot projekt osiguravanja usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom na radnom mjestu.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
Edukacija stručnjaka za primjenu modela profesionalne rehabilitacije	Broj	222	Zavod	235	243
Provedba stručnog nadzora nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju	Broj	4	Zavod	4	4
Provedba stručnog nadzora nad radom zaštitnih radionica	Broj	6	Zavod	6	6
Provedba stručnog nadzora nad radom integrativnim radionicama	Broj	15	Zavod	18	21
Razvoj projekata vezanih uz unapređenje i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije	Broj	3	Zavod	3	3
Broj osoba s invaliditetom uključenih u projekte	Broj	59	Zavod	5	10
Broj stručnjaka uključenih u projekte	Broj	21	Zavod	20	20
Broj poslodavaca uključenih u projekte	Broj	29	Zavod	20	25

Aktivnost A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 24.000.000,00 eura, a utrošeno je 23.997.296,81 eura, odnosno 99,99 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom	24.000.000,00	23.997.296,81	99,99

Poslodavci koji su zapošljavali osobe s invaliditetom, ali i osobe koje se samozapošljavaju, te zaštitne i integrativne radionice imaju pravo na poticaje sukladno Pravilniku o poticajima. Za navedene namjene u 2023. godini izvršeno je 15.804.884,57 eura, odnosno 104,54 % u odnosu na plan, sa skupine ekonomske klasifikacije 35 - Subvencije, 6.795.451,86 eura, odnosno 90,50 % u odnosu na plan sa skupine ekonomske klasifikacije 36 - Kapitalni prijenosi te 1.396.960,38 eura, odnosno 48,40 % u odnosu na plan, sa skupine ekonomske klasifikacije 38 - Ostali rashodi.

Isplata novčanih poticaja poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom jedna je od aktivnosti Zavoda, a koristi se za novo zapošljavanje i održavanje zaposlenosti, odnosno cilj ove aktivnosti dio je aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada.

Zavod člankom 10. Zakona ostvaruje sredstva s osnove uplate novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, a koji čine izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene te se mogu izvršavati do visine uplaćenih i prenesenih sredstava i ne ulaze u limite.

Prihodovana novčana sredstva s osnove uplate novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom u 2023. godini ostvarena su u iznosu od 18.789.467,13 eura dok je iz prethodnih godina ukupno preneseno 23.990.714,04 eura, što ukupno čini iznos od 42.780.181,17 eura. Nakon isplaćenih sredstava za navedene namjene u 2023. godini, u iznosu od 25.095.493,05 eura, u 2024. godinu se prenosi iznos od 17.684.688,12 eura.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
Broj zaposlenih osoba s invaliditetom za koje poslodavci koriste poticaje	Broj	2386 (09.2022.)	Zavod	2300	3074
Broj poslodavaca korisnika državnih poticaja	Broj	717 (09.2022.)	Zavod	750	938

Aktivnost K875005 Opremanje

Rashodi za opremanje Zavoda u 2023. godini izvršeni su u iznosu 388,87 eura, odnosno 0,36 % od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875005 Opremanje	109.137,00	388,87	0,36

Izvršeni rashodi odnose se na nabavu uređaja, strojeva i opreme za ostale namjene.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
Opremanje Zavoda	Postotak	72,04	Zavod	100	0,36

Aktivnost K875006 Informatizacija

Rashodi za informatizaciju Zavoda u 2023. godini izvršeni su u iznosu 33.213,88 eura, odnosno 45,31 % od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875006 Informatizacija	73.296,00	33.213,88	45,31

Sredstva su se koristila za ulaganja u računalne programe Zavoda.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
Informatizacija poslovnih procesa u Zavodu	Postotak	7,27	Zavod	100	45,31

Aktivnost K875007 Obnova voznog parka

Rashodi za obnovu voznog parka Zavoda u 2023. godini izvršeni su u iznosu 23.812,10 eura, odnosno 63,03% od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2023. (euro)	Izvršenje 2023. (euro)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875007 Obnova voznog parka	37.780,00	23.812,10	63,03

Sredstva su se koristila za trošak zakupnine i najamnine – otplata rata najma po operativnom leasingu, za službena vozila.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
Nabava i održavanje službenih vozila	Komada	11	Zavod	8	7

3.4. Obrazloženje izvršenja programa

Šifra	Naziv programa	Plan 2023.	Izvršenje 2023.	Indeks izvršenje/plan (%)
3301	Aktivna politika tržišta rada	34.291.675,00	33.546.407,25	97,83

3301 AKTIVNA POLITIKA TRŽIŠTA RADA

Opis programa

Zavod je javna ustanova, osnovana Zakonom o JTV. Temeljna zadaća Zavoda je ispunjenje osnovnog cilja Zakona, a to je da se kroz niz aktivnosti potiču poslodavci, prvenstveno na otvorenom tržištu rada, da zapošljavaju osobe s invaliditetom. Osim poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom i provođenja profesionalne rehabilitacije, zadaća Zavoda je i postupak vještačenja koji provodi Sektor za vještačenje (jedinствeno tijelo vještačenja), čija je djelatnost definirana Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja.

Na dan 31. prosinca 2023. godine ukupno je u Zavodu bilo 267 zaposlenika.

3.5. Zaključak izvršenja financijskog plana

Financijsko poslovanje Zavoda u 2023. godini izvršeno je u iznosu od 33.546.407,25 eura odnosno 97,83%. Zavod je u 2023. godini imao višak prihoda nad rashodima u iznosu od 17.684.688,12 eura po osnovi uplate naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, a prihodi temeljem naplaćene usluge vještačenja prema inozemnim nositeljima osiguranja čine vlastite prihode u iznosu od 15.975,48 eura.

Zbog provođenja mjera štednje i racionalizacije troškova poslovanja kao i preraspodjela, Zavod je u 2023. godini putem rebalansa/preraspodjele ostvario ukupne uštede od 1.218.214 eura te uštede u iznosu od 745.267,75 eura u odnosu na planirano i utrošeno.

4. ZAKLJUČAK

Uvođenjem kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom koji se odnosi na sve poslodavce koji zapošljavaju 20 i više radnika (bilo u javnom, bilo u privatnom sektoru), u Republici Hrvatskoj je učinjen iskorak prema integraciji osoba s invaliditetom na tržište rada u skladu s europskom praksom i suvremenim standardima. Zavod je i u 2023. godini kontinuirano nastavio s nadzorom i praćenjem ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Usprkos nedovoljnog broja zaposlenih u Sektoru za profesionalnu rehabilitaciju, sustav profesionalne rehabilitacije se i dalje razvijao, osobito u području razvoja projekata. Tijekom 2023. godine uspješno su provedeni projekti koji za cilj imaju olakšati pristup tržištu rada osobama s invaliditetom te pružati podršku poslodavcima kroz povezivanje i partnerstvo, a pokrenut je i novi pilot projekt.

Kontinuirano se u 2023. godini vršio stručni nadzor nad radom zaštitnih radionica, integrativnih radionica, radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju. Nastavilo se i s provođenjem stručnih edukacija iz područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom za sve sudionike u procesu profesionalne rehabilitacije. Tijekom 2023. godine izdan je i IV. dio Priručnika s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta.

Nastavljeno je poticanje zapošljavanja i održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom putem poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom i dodjelom posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama.

Zbog povećanja broja pristiglih zahtjeva za vještačenje, prvenstveno iz sustava socijalne skrbi, kao i zbog nemogućnosti zapošljavanja adekvatnog broja vještaka-doktora u 2023. godini je zabilježeno povećanje ročnosti u postupku vještačenja.

Zbog provođenja mjera štednje i racionalizacije troškova poslovanja kao i preraspodjela, Zavod je u 2023. godini putem rebalansa/preraspodjele ostvario ukupne uštede od 1.218.214 eura te uštede u iznosu od 745.267,75 eura u odnosu na planirano i utrošeno.

S druge strane, sredstva za poticanje zapošljavanja isplaćena su u okvirima planiranog (*namjenska sredstva od uplata novčane naknade poslodavaca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom*), uz kontinuirano povećanje broja poslodavaca korisnik poticaja kao i broja osoba s invaliditetom za koje su poslodavci koristili poticaje, čime je ostvaren jedan od glavnih ciljeva rada Zavoda, a to je održavanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje na tržište rada (*Aktivna politika tržišta rada*).

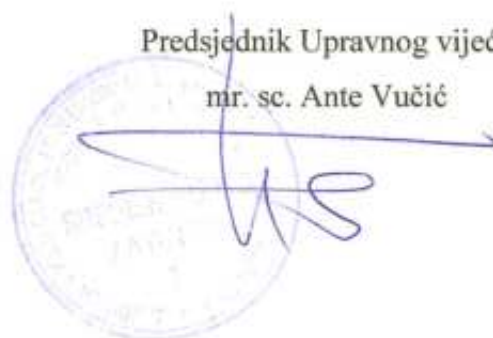
Navedene uštede na poziciji općih prihoda, kao i isplata poticaja za sve veći broj poslodavaca za zapošljavanje sve većeg broja osoba s invaliditetom sa pozicije namjenskih prihoda, pokazatelj su racionalnog i ekonomičnog poslovanja Zavoda, koje je uvažavalo gospodarsko stanje s jedne strane i potrebe osoba s invaliditetom i poslodavaca koji zapošljavaju osobe s invaliditetom s druge strane.

Nedostatnost prostornih kapaciteta, te ograničena mogućnost zapošljavanja potrebnog kadra na svim razinama, predstavljale su najveću prepreku u poslovanju Zavoda i tijekom 2023. godine.

Pred Zavodom je daljnje intenzivno razdoblje, u kojem se moraju i nadalje dodatno operacionalizirati i unaprijediti poslovni procesi u svim segmentima djelovanja Zavoda, a sve u cilju daljnje izgradnje Zavoda kao jedne moderne institucije, koja ima visoku kvalitetu pružanja usluga svojim korisnicima.

Predsjednik Upravnog vijeća

mr. sc. Ante Vučić

A handwritten signature in blue ink is written over a circular official stamp. The signature is stylized and appears to be 'AV'. The stamp is partially obscured by the signature and contains some illegible text.

